

Чэпелева А.М.

АБ ЗНАЧНАСЦІ ЁДЗМЯШЧАЛЬНЫХ ГАРМОНАЎ ШЧЫТАПАДОБНАЙ ЗАЛОЗЫ Ў ПРАЦЭСАХ ФАРМІРАВАННЯ ДЫСЛІПІДЭМІІ І ЗМЯНЕННІ ТЭМПЕРАТУРЫ ЦЕЛА Ў ПАЦУКОЎ З CLP-ПЕРЫТАНІТАМ

Навуковы кіраўнік: чл.-кар. НАН Беларусі, д-р мед. навук, праф. Вісмонт Ф.І.

Кафедра паталагічнай фізіялогіі

Беларускі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт, г. Мінск

Актуальнасць. Характар змяненняў тырэоіднага статусу пры сэптычных станах арганізма і перытаніце ў прыватнасці, асаблівасці гумаральнай рэгуляцыі змененага ўзроўню халестэрыну ліпапратэінаў (ХС ЛП) сывараткі крыві, а таксама цеплавой устойлівасці арганізма ва ўмовах перытаніту, застаюцца не высветленымі.

Мэта: высветліць значнасць ёдзмяшчальных гармонаў шчытападобнай залозы ў працэсах фарміравання дысліпідэміі і змене тэмпературы цела ў пацукоў з CLP-перытанітам.

Матэрыялы і метады. Даследаванне праведзена на 136 белых пацуках-самцах масай 180-220 г. Для стварэння эксперыментальнага перытаніту выкарыстана мадэль лігавання і наступнага аднаразовага пункціравання сляпой кішкі – CLP (cecal ligation and puncture). Эксперыментальны гіпертырээоз у жывёл выклікалі з дапамогай сінтэтычнага гармону трыёдтыраніну гідрахларыду (Lyothyronine «Berlin-Chemie», Германія), які па будове і дзеянню адпавядае натуральнаму гармону шчытападобнай залозы і ўводзіўся жывёлам на 1%-м крухмальным раствору штодня інтрагастральна на працягу 20 дзён у дозе 30,0 мкг/кг. Мадэліраванне эксперыментальнага гіпатырээозу ажыццяўлялі шляхам штодзённага інтрагастральнага ўвядзення тырэастатыку мерказалілу (ААТ «Акріхін», Расія), які ўводзіўся ў дозе 25,0 мг / кг на 1%-м крухмальным раствору ў поласць страўніка з дапамогай інтрагастральнага зонда штодня. У жывёл вызначалі ўзроўні агульнага халестэрыну ў сываратцы крыві, а таксама розных класаў ліпапратэінаў (ЛП) сывараткі крыві. Ва ўсіх жывёл з дапамогай электратэрмометра ТПЭМ-1 (НВА «Медфізпрыбор», Расійская Федэрацыя) вымяралі рэктальную тэмпературу.

Вынікі і іх абмеркаванне. У гіпатырээідных жывёл развіццё CLP-перытаніту суправаджаецца больш выяўленым атэрагенным змяненнем зместу ХС сумарнай фракцыі ЛПВНШ+ЛПНШ ($p < 0,001$; $n = 10$) у сываратцы крыві, прыростам каэфіцыента атэрагеннасці (Ка) ($p < 0,05$; $n = 10$), а таксама больш выяўленым зніжэннем тэмпературы цела ($p < 0,05$; $n = 10$) у параўнанні з пацукамі, якія атрымлівалі інтрагастральна 1%-ы крухмальны раствор і якім выконвалі CLP-аперацыю. У гіпертырээідных пацукоў, наадварот, развіццё CLP-перытаніту суправаджаецца вяртаннем рэктальнай тэмпературы практычна да зыходных значэнняў ($p < 0,05$; $n = 10$), менш выяўленым прыростам зместу агульнага ХС ($p < 0,01$; $n = 10$) у сываратцы крыві, а таксама менш выяўленым павышэннем зместу ХП ЛП; $n = 10$) у сываратцы крыві ў параўнанні з пацукамі, якія атрымлівалі інтрагастральна 1%-ы крухмальны раствор і якім выконвалі CLP-аперацыю.

Высновы. Ва ўмовах CLP-перытаніту ў пацукоў адбываюцца значныя змены ўтрымання розных класаў ЛП у сываратцы крыві, а таксама ўзроўню ёдзмяшчальных гармонаў шчытападобнай залозы ў плазме крыві і тэмпературы цела. Атрыманыя дадзеныя сведчаць аб тым, што змяненне ўзроўню ёдзмяшчальных гармонаў шчытападобнай залозы мае значэнне ў выяўленых зменах зместу агульнага ХС у сываратцы крыві, а таксама ХС у розных класах ЛП крыві і тэмпературы цела ў пацукоў пры CLP-перытаніце.

Паказана, што гіпатырээідны стан у пацукоў ва ўмовах CLP-перытаніту спрыяе развіццю атэрагеннай дысліпідэміі і больш выяўленаму зніжэнню тэмпературы цела, а стан тырэоіднай гіперфункцыі пры перытаніце, наадварот, грае кампенсаторную ролю, прадухіляючы развіццё метабалічных парушэнняў атэрагеннага характару і спрыяючы нармалізацыі тэмпературы цела.